

ВИСНОВОК

**Ревізійної комісії за результатами перевірки
річної фінансової звітності за 2013 рік**

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Ревізійної комісії
ПАТ “Тернопільський радіозавод
“Оріон”
Протокол № 3 від 04.03.2014

ВИСНОВОК

Ревізійної комісії за результатами перевірки річної
фінансової звітності за 2013 рік

Перевірка фінансово-господарської діяльності ПАТ “ТРЗ “Оріон” проводилась ревізійною комісією у відповідності до вимог статті 74 Закону України “Про акціонерні товариства”, ст. 8.135 статуту товариства.

Для перевірки були представлені первинні документи з обліку банківських та касових операцій, з розрахунків по зарплаті, з обліку товарно-матеріальних цінностей та основних засобів, реєстри синтетичного і аналітичного обліку, Головна книга, матеріали інвентаризації та форми фінансової звітності.

За результатами перевірки було встановлено наступне:

Фінансова звітність складена на основі бухгалтерських даних за 2013 рік згідно з національним законодавством та складається із таких форм:

- Форма №1 “Баланс ”;
- Форма №2 “Звіт про фінансові результати”;
- Форма №3 “Звіт про рух грошових коштів”;
- Форма №4 “Звіт про власний капітал”;
- Форма №5 “Примітки до річної фінансової звітності”.

У звітний період відповідальним за організацію бухгалтерського обліку та фінансову звітність був Голова правління Карпик Ярослав Михайлович. Відповідальним за методологію бухгалтерського обліку та повноту і достовірність відображення в системі бухгалтерського обліку усіх господарських операцій була член Правління Товариства, Головний бухгалтер Бездух Марія Павлівна.

Бухгалтерський облік ведеться товариством відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV, міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО) і міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та інших нормативних документів з питань організації бухгалтерського обліку. На підприємстві затверджено наказ про облікову політику від 18.12.2013 року №60. Облікова політика протягом звітного періоду не змінювалася.

Бухгалтерський облік господарських операцій здійснюється методом подвійного запису згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку у відповідних журналах та аналітичних відомостях.

При перевірці встановлено, що фінансова звітність товариства за 2013 рік складена відповідно до МСФЗ на підставі облікових реєстрів, дані в яких

відображені згідно з первинними документами, відповідно до вимог МСФЗ. Стан наявних первинних документів, журналів, аналітичних відомостей та інших реєстрів обліку задовільний.

Актив (розділ I . Необоротні активи)

1. Основні засоби та інші необоротні матеріальні активи:

Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів ведеться у відповідності до МСБО 16 «Основні засоби» з відображенням в синтетичному обліку на рахунку 10 «Основні засоби» та 11 «Інші необоротні матеріальні активи». Станом на 31.12.2013 року первісна вартість основних засобів становить 84087 тис.грн., знос – 57363 тис.грн., залишкова вартість складає 26724,0 тис.грн. У звітному році дооцінка вартості первісної вартості та зносу не проводилася.

Вибуття основних засобів (1276 тис.грн.) та їх надходження (1178 тис.грн.) в обліку відображено у відповідності до стандарту бухгалтерського обліку. За 2013 рік нарахована амортизація становить 1787,0 тис.грн. (Ф.5). Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом , передбаченим Податковим кодексом України .

У формі 5 “Примітки до річної фінансової звітності ” більш детально відображено інформацію про наявність і рух основних засобів підприємства в розрізі груп. Інвентаризацію основних засобів було проведено відповідно до наказу від 21.10.2013 року № 49 станом на 01.11.2013 року.

2. Нематеріальні активи:

Станом на 31.12.2013 року в балансі товариства відображені нематеріальні активи, залишкова вартість яких складає 0 тис. грн. Амортизація нараховується за прямолінійним методом і за 12 місяців 2013 року складає 8 тис. грн.

3. Інші необоротні активи:

На кінець періоду в товаристві наявний залишок незавершеного будівництва в сумі 978 тис. грн.

Усього за розділом I Балансу - необоротні активи на кінець звітного періоду склали 27702 тис.грн., що на 1224 тис.грн. або 4,2% менше, порівняно з початком звітного періоду (28926 тис. грн.).

Актив (розділ II. Оборотні активи).

Облік запасів на товаристві ведеться у порядку визначення та первісної оцінки придбання запасів, передбаченому МСБО 2 «Запаси». Дані бухгалтерського обліку співставні з даними Балансу розділу II, згідно яких вартість запасів становить 18380 тис.грн., в т. ч.: виробничих - 8717 тис.грн., готової продукції – 4765 тис.грн. , в незавершеному виробництві - 4893 тис.грн., в товарах - 5,0 тис.грн.

Виробничі запаси у розрізі груп мають наступну структуру:

(тис. грн.)

Найменування показника	Балансова вартість на кінець року
Сировина і матеріали	1620
Покупні напівфабрикати та комплектуючі	6310
Паливно-мастильні матеріали	59
Тара	5
Будівельні деталі та конструкції	80
Запасні частини	262
Малоцінні та швидкозношувальні предмети	381
Разом	8717

На кінець звітної періоду порівняно з початком року запаси зменшилися на 16,6 %, в основному, за рахунок зменшення виробничих запасів на 13,0 % та готової продукції – на 32,5%.

Протягом звітної періоду товариство застосовувало метод оцінки вибуття запасів «ФІФО», використання якого було незмінним протягом вказаного періоду.

Списання матеріалів проводиться на підставі актів на списання, які підписані уповноваженими особами.

Обсяг відображення інформації у фінансовій звітності відповідає вимогам МСФЗ. Оцінка запасів на дату балансу проводиться згідно з прийнятою на підприємстві обліковою політикою.

Грошові кошти товариства та їх еквіваленти на кінець звітної періоду (розділ II активу Балансу, Звіт про рух грошових коштів) становлять 384 тис. грн.

Касові книги пронумеровані, прошнуровані, завірені печаткою і підписані членом правління, директором з питань економіки та управління, що відповідає вимогам “Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні,” затвердженого постановою Правління Нацбанку України від 15.12.2004 р. № 637. У бухгалтерії є в наявності банківські виписки та додатки за весь звітний період у повному обсязі. Всі банківські операції по поточному рахунку підтверджені відповідними банківськими виписками з доданими до них документами.

Дебіторська заборгованість обліковується у відповідності до вимог МСФЗ та представлена у фінансовій звітності товариства як поточна дебіторська заборгованість (4382 тис. грн.), яка включає в себе такі статті:

- 1) за продукцію, товари, роботи, послуги (3328 тис. грн.);
- 2) за розрахунками (1042 тис. грн.):
 - за виданими авансами – 987 тис. грн.
 - з бюджетом – 55 тис. грн.
- 3) інша поточна дебіторська заборгованість (12 тис. грн.).

Резерв сумнівних боргів товариство створило в сумі 24 тис. грн. та

використало протягом року.

Порівняно з початком року дебіторська заборгованість зменшилася на 39,9 %, з 7296,0 тис.грн. до 4382,0 тис. грн.

Класифікація дебіторської заборгованості за строками непогашення наведена в розділі IX форми № 5 “Примітки до річної фінансової звітності.”

Усього за розділом II Балансу “Оборотні активи” на кінець звітного періоду становлять 23247,0 тис.грн., і зменшилися порівняно з початком року на 6555 тис.грн. або на 22,0 %.

Загальна вартість активів товариства станом на 31.12.2013 становить 50949,0 тис.грн., і зменшилася порівняно з початком року на 7779 тис.грн. або на 13,2 %.

Пасив (розділ I. Власний капітал)

Облік щодо розміру, структури і змін власного капіталу ведеться згідно МСФЗ.

Власний капітал підприємства станом на 31.12.13 складається з:

- статутного капіталу в сумі 25888 тис. грн.;
- резервного капіталу в сумі 5 тис. грн.
- непокритий збиток в сумі 10768 тис. грн.;
- інший додатковий капітал в сумі 23987 тис. грн.

Власний капітал на кінець звітного періоду складає 39112,0 тис.грн. та зменшився порівняно з початком року на 5538 тис.грн. або на 12,4%.

Статутний капітал товариства станом на 31.12.2013 становить 25888000,0 грн., який поділений на 103552000 акцій, основним акціонером товариства є Фонд Державного майна України, який володіє 96,186 % акцій товариства (99602720 шт. акцій номінальною вартістю 0,25 грн.), а решта 3,814% акцій товариства (3949280 шт. акцій, такою ж номінальною вартістю) належать 2056 акціонерам-фізичним особам. За звітний період товариством не проводились додаткові емісії акцій чи анулювання акцій. Вклади у статутний фонд та порядок їх оцінки відповідають засновницьким документам, якими є : Акт передачі майна у власність Відкритому акціонерному товариству “Тернопільський радіозавод “Оріон” без номеру від 21.10.1998 року та наказ ФДМУ № 51-АТ від 21.10.1998 року. Змін у статутному капіталі протягом 2013 року не було.

Аналітичні дані щодо формування, використання та відображення в обліку складових власного капіталу відповідають даним звітності. Розмір та структура власного капіталу відображена у фінансовій звітності товариства станом на 31.12.2013 року достовірно.

Пасив (розділ II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення).

Зобов’язань за довгостроковими кредитами банків у товариства немає.

Пасив (розділ III. Поточні зобов’язання і забезпечення).

Поточні зобов’язання товариства на кінець звітного періоду становлять 11837 тис.грн., проти 14078 тис.грн., на початку звітного періоду, зменшилися на 15,9 %, і розподілилися таким чином:

- кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги - 4358 тис.грн.;
- поточні зобов'язання за розрахунками, всього - 4954 тис.грн.. в т.ч.:
 - з одержаних авансів - 1258,0 тис.грн.;
 - з бюджетом - 615,0 тис.грн.;
 - зі страхування - 1057,0 тис.грн.;
 - з оплати праці - 2024,0 тис.грн.;
- інші поточні зобов'язання - 67,0 тис.грн.
- короткострокові кредити банків на кінець звітного року склали 2458,0 тис.грн.

Пасив (розділ ІУ. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу , та групами вибуття).

Зобов'язань, пов'язаних з необоротними активами в товариства немає.

Загальна вартість пасивів станом на 31.12.2013 року становить 50949,0 тис. грн.

Форма №2 “Звіт про фінансові результати ”.

Визначення доходів у бухгалтерському обліку товариства здійснюється на підставі статті 9 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996 .

Доходи, отримані товариством за 2013 рік становлять 31225 тис.грн. та визначені згідно МСБО 18 «Дохід» і відповідають даним бухгалтерського обліку та розподіляється наступним чином:

- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - 27323 тис. грн.;
- інші операційні доходи - 3464 тис. грн.;
- інші доходи - 438 тис. грн.

Витрати, понесені товариством у 2013 році, приведені у звітності, відповідають даним бухгалтерського обліку і склали 36757 тис. грн , а саме:

- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) становить 32578 тис. грн. (з врахуванням адміністративних витрат та витрат на збут);
- інші операційні витрати 3589 тис. грн.;
- інші витрати - 135,0 тис. грн.;
- фінансові витрати - 455,0 тис. грн.

Фінансовий результат від звичайної діяльності - збиток 5532 тис.грн., за 2012 рік .

Форма №3 “Рух грошових коштів ”.

Звіт про рух грошових коштів складено на основі прямого методу. Застосування прямого методу складання звіту про рух грошових коштів базується на безпосередньому використанні даних з реєстрів бухгалтерського обліку щодо дебетових або кредитових оборотів грошових коштів за звітний період у кореспонденції з рахунками бухгалтерського обліку операцій, активів або зобов'язань.

Чистий рух грошових коштів за 2013 рік складає (-160 тис. грн).

Висновки

Для оцінки фінансового стану ПАТ “Тернопільський радіозавод “Оріон” було проаналізовано дані “Балансу” товариства та “Звіту про фінансові результати ” за 2013 рік, проведено на їх підставі аналіз фінансових показників (коефіцієнтів рентабельності, ділової активності , ліквідності, фінансової незалежності).

Аналіз балансу.

Аналізуючи дані балансу товариства на 31.12.2013 року слід зауважити, що істотних структурних зрушень ні в активах, ні в пасивах підприємства не відбулося.

Капітал підприємства розміщений в оборотні і необоротні активи, де переважають необоротні активи. Оборотний капітал складає 45,6%, необоротний – 54,4%.

Вартість коштів в необоротних активах зменшилася на 1224 тис.грн., або на 4,2%, в основному, за рахунок зменшення вартості основних засобів, що вказує на перевагу вибуття основних засобів над їх оновленням.

Оборотний капітал підприємства на кінець звітної періоду склав 23247 тис.грн., і зменшився порівняно з минулим роком на 22,0 % за рахунок зменшення виробничих запасів на 13,0 % та готової продукції на 32,5 % .

В структурі оборотного капіталу запаси складають 79,1 %, дебіторська заборгованість – 18,8 %, грошові кошти - 1,7%, інші оборотні активи – 0,4 %. За 2013 рік майно товариства зменшилося на 13,2 % або на 7779,0 тис.грн. і станом на 31.12.2013 року склало 50949 тис.грн.

У структурі пасивів переважає власний капітал, і становить близько 76,8%. В 2013 році порівняно з 2012 роком власний капітал підприємства зменшився на 5538 тис.грн., або на 12,4 % і станом на 31.12.2013 року складає 39112,0 тис.грн.

Наявних грошових коштів (384,0 тис. грн.) значно менше від поточних зобов'язань (9379,0 тис. грн.) – це означає, що підприємство, якщо всі кредитори водночас пред'являть вимогу погасити заборгованість, буде не в змозі розрахуватись в повному обсязі.

Аналіз фінансових показників.

Аналізуючи основні показники фінансово-господарської діяльності товариства за 2013 рік можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства погіршився порівняно з 2012 роком.

Обсяг чистого доходу (виручки) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за звітний період склав 27323 тис.грн. , в тому числі на експорт – 8631 тис.грн. Загальна сума реалізації зменшилась на 47,0 % порівняно з минулим роком (реалізація за 2012 рік - 51522 тис.грн.).

Слід відзначити, що у 2013 році збільшилися :

1) собівартість реалізованої продукції в розрахунку на 1 гривню реалізованої продукції (без врахування адміністративних витрат та витрат на збут) на 12,0 %, з 0,75 грн. до 0,84 грн.;

2) фінансові витрати майже у 1,6 рази, з 292,0 тис.грн. до 455,0 тис.грн.

Зменшилися залишки готової продукції на складі на 32,5 %, з 7063,0 тис.грн. до 4765 тис.грн.

Рівень зносу основних фондів на кінець звітного періоду становить 68,2 %, на початок 2013 року становив 67,4 %.

В результаті фінансово–господарської діяльності за 2013 рік товариство отримало збиток в розмірі 5532,0 тис.грн., за 2012 рік прибутки склали 18 тис.грн.

Підсумовуючи значення фінансових показників, можна сказати наступне:

1. В 2013 році підприємству не вдалося досягти позитивних значень показників рентабельності діяльності (-0,20) це вказує на те, що підприємство працювало неефективно, зменшився дохід від реалізації продукції .

2. Показники ділової активності у звітному році зменшилися порівняно з відповідним періодом минулого року та не відповідають нормативному значенню. Це вказує на неефективне використання у звітному періоді оборотних активів та зниження оборотності матеріальних запасів. Все це призвело до збільшення тривалості обігу оборотних коштів і до погіршення фінансових результатів господарської діяльності підприємства.

3. Проведений аналіз коефіцієнтів ліквідності показує, що показники поточної та загальної ліквідності знаходяться в межах нормативних значень. Це характеризує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Але у звітному періоді зменшився коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошової платоспроможності) та коефіцієнт критичної (швидкої)ліквідності , це свідчить про погіршення діяльності підприємства та означає , що у підприємства недостатньо коштів для термінового погашення короткострокової заборгованості .

Коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про те, що за рахунок власних активів товариство зможе терміново покрити лише 3,2 % своєї поточної заборгованості.

4. Наступні показники, які характеризують фінансовий стан підприємства є коефіцієнти фінансової незалежності:

- коефіцієнт фінансової незалежності характеризує фінансову незалежність від зовнішніх джерел. Коефіцієнт становить 0,77 і більший нормативного значення ($\geq 0,5$) і свідчить про те, що в кожних 100 гривнях вкладених активів товариства 77 грн. – власні кошти (власний капітал). При такому показнику у підприємства є резерви виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів.

- коефіцієнт фінансової стабільності характеризує співвідношення власних і позикових коштів . Нормативне значення більше 1. У звітному періоді коефіцієнт становить 3,3 . При такому показнику підприємство вважається відносно незалежним від зовнішніх фінансових джерел.

- коефіцієнт забезпеченості власними засобами характеризує забезпеченість підприємства власними оборотними засобами необхідних для його фінансової стійкості. Нормативне значення: $K > 1$. Цей показник за 2013 рік становить 0,49 та вказує на незабезпеченість підприємства власними оборотними засобами для фінансової незалежності від кредиторів.

Аналіз отриманих даних свідчить, що підприємство, в цілому, забезпечене оборотними коштами, проте більшість коштів підприємства мобілізовані у виробничі запаси та активи (основні засоби), які повільно реалізуються, і не можуть забезпечити високу платоспроможність підприємства. Причинами нестачі ліквідних оборотних засобів є нестача власних обігових коштів, а також відволікання коштів у дебіторську заборгованість (4382 тис.грн.) та високий показник кредиторської заборгованості (9379 тис.грн.), в т.ч. заборгованість за матеріали, ПКВ, послуги – 4358,0 тис.грн., з оплати праці – 2024,0 тис.грн. та авансові платежі за продукцію – 1258,0 тис.грн.

Через обмеженість замовлень на виготовлення засобів радіозв'язку та відсутність коштів у замовників товариство не виконало планових показників з отримання доходів від основного виду діяльності та отримання чистого прибутку. Підприємство вимушене було працювати в умовах неповного робочого часу, що негативно вплинуло на завантаженість виробничих та трудових ресурсів.

Так, станом на 31.12.2013 року товариство спроможне погасити:

- за рахунок усіх оборотних активів - 100% поточних зобов'язань;
- короткострокові зобов'язання при необхідності погасити їх негайно, товариство зможе покрити 3,2 % заборгованості.

Заключний висновок.

Аналіз показників фінансової звітності Товариства станом на 31.12.2013 року засвідчив, що Товариство має задовільний фінансовий стан. Показники, що характеризують фінансовий стан Товариства, в основному, відповідають нормативним значенням. Підприємство, в цілому, забезпечене оборотними коштами. Більшість коштів мобілізовані в виробничі запаси та активи (основні засоби), які повільно реалізуються, і не можуть забезпечити високу платоспроможність підприємства.

Отже, аналізуючи основні показники фінансово-господарської діяльності товариства, ревізійна комісія робить висновок, що підприємство ще має можливості покращити фінансову ситуацію та досягти позитивних значень показників рентабельності господарської діяльності.

Бухгалтерський та податковий облік на підприємстві ведеться відповідно до вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-XIV, міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО) і міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та інших нормативних документів з питань організації бухгалтерського обліку та наказу по підприємству № 60 від 18.12.2013 року “Про облікову політику”.

Ревізійною комісією здійснено оцінку загального подання фінансових звітів та відповідності їх даним бухгалтерського обліку. Фінансові звіти достовірно відображають фінансовий стан підприємства, реальний склад

активів та пасивів ПАТ “ТРЗ ”Оріон” станом на 31.12.2013 року, а також результат діяльності та рух грошових коштів за період з 01.01.2013 року по 31.12.2013 року.

З вище наведеного, Ревізійна комісія робить такі висновки:

- фінансово-господарська діяльність товариства здійснювалась у відповідності до вимог чинного законодавства України та Статуту товариства;
- система бухгалтерського обліку, що використовується на підприємстві, відповідає законодавчим та міжнародним стандартам бухгалтерського обліку ;
- усі господарські операції відображено в обліку та звітності;
- майно, грошові кошти та розрахунки товариства відображені в обліку та звітності достовірно, виходячи з їх фактичної наявності;
- використання Правлінням коштів та майна не за призначенням чи у особистих інтересах не встановлено.

Згідно з вимогами Закону України “Про аудиторську діяльність” від 22 квітня 1993 року № 3125-XУ (із змінами) та відповідно до Національних нормативів аудиту Аудиторської палати України було проведено аудиторську перевірку щодо звітності Публічного акціонерного товариства “Тернопільський радіозавод “Оріон”. Аудит здійснювався відповідно до умов договору за період з 01.01.2013 року по 31.12.2013 року незалежною аудиторською фірмою ТЗОВ “Консул”, яка знаходиться за адресою: м.Тернопіль, вул. Медова, 12А.
«Звіт незалежних аудиторів» № 50 від 21 лютого 2014 року :

Фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон» станом на 31 грудня 2013 року, а також результати його діяльності і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пропозиції:

Для покращення фінансових результатів діяльності, підприємству необхідно забезпечити прибутковий рівень виробництва та досягти запланованого прибутку , ревізійна комісія пропонує:

1) Спрямувати зусилля на:

- нарощування обсягів виробництва та реалізації товарної продукції;
- зниження затратності виробництва, підвищення ефективності використання матеріальних та енергетичних ресурсів;
- підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємства з метою пошуку нових споживачів на продукцію;
- впровадження нових прогресивних технологій виробництва;
- дослідження та розробку конкурентноздатної продукції.

2) Покращити ефективність використання матеріальних запасів. Наявність значних залишків готової продукції на складі (4765тис.грн.), виробничих запасів (8717 тис.грн.), незавершеного виробництва (4893тис.грн.) негативно вплинуло на досягнення запланованих результатів господарської діяльності , оскільки обігові кошти вилучені з виробничого обороту , а для їх поповнення залучалися кредитні ресурси.

Голова ревізійної комісії
Члени ревізійної комісії

А.З.Паламарчук
Р.Я. Балик
І.М. Ріпка
Н.М.Козуб

З висновком ознайомлені:
Директор з питань економіки та управління
Головний бухгалтер

В. Я. Костецький
М.П. Бездух